

LAMPY ELEKTRONOWE	NORMA BRANŻOWA	BN-63 3271-05
	Lampy elektronowe Metody badań elektrycznych gazotronów i tyratronów	
	Grupa katalogowa VI 99	

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są metody badań elektrycznych typowych dla gazotronów i tyratronów. Norma nie dotyczy tyratronów impulsowych.

1.2. Zakres stosowania normy. Norma dotyczy następujących badań

- a) pomiar temperatury skroplonej rtęci (2.2),
- b) pomiar spadku napięcia przy zasilaniu napięciem stałym (2.3),
- c) pomiar spadku napięcia przy zasilaniu napięciem zmiennym (2.4),
- d) pomiar spadku napięcia przy zasilaniu napięciem impulsowym (2.5),
- e) próba odporności na prąd uderowy (2.6),
- f) pomiar napięcia zapłonowego siatki (2.7),
- g) pomiar napięcia zapłonowego anody (2.8),
- h) pomiar prądu przedzapłonowego siatki (2.9),
- i) sprawdzenie czasu nagrzewania się lampy (2.10),
- j) próba wytrzymałości napięciowej w układzie oszczędnościowym (2.11),
- k) próba wytrzymałości napięciowej w układzie prostownika jednopółkowego (2.12),
- l) pomiar czasu jonizacji (2.13),
- z) pomiar czasu dejonizacji (2.14).

Inne badania elektryczne - wspólne dla wszystkich rodzajów lamp elektronowych - wg PN-66/T-04800.

1.3. Określenia - wg PN-62/T-01010.

1.4. Normy związane

PN-62/T-01010 Lampy elektronowe. Nazwy i określenia

PN-66/T-04800 Lampy elektronowe małej mocy. Metody ogólnych badań elektrycznych

2. METODY BADAŃ TECHNICZNYCH

2.1. Zasady wykonywania badań

2.1.1. Ogólne zasady wykonywania badań - wg PN-66/T-04800, p.2.2, 2.3, 2.11, 2.14, 2.15, 2.16 i 2.17.

2.1.2. Pozycja lampy. Gazotrony i tyratrony rtęciowe podczas wykonywania badań powinny być ustawiane pionowo, cokołem ku dołowi.

2.1.3. Temperatura skroplonej rtęci powinna być zgodna z temperaturą podaną w normie przedmiotowej.

2.2. Pomiar temperatury skroplonej rtęci w gazotronach i w tyratronach rtęciowych należy wykonywać, mierząc temperaturę banki lampy z dokładnością do 1°C w zakresie podanym w odpowiedniej normie przedmiotowej.

2.3. Pomiar spadku napięcia przy zasilaniu napięciem stałym należy wykonywać w układzie podanym przykładowo dla tyratronu na rys. 1.

V - miernik spadku napięcia,

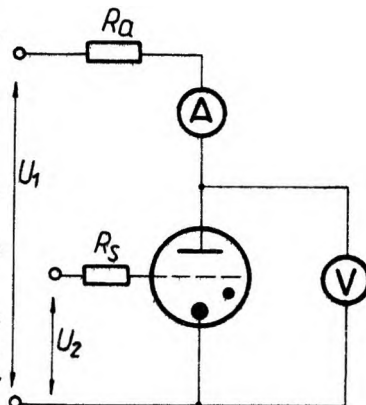
A - miernik prądu anody,

U_1, U_2 - napięcia zasilające obwody elektrod,

R_s - opór w obwodzie siatki,

R_a - opór w obwodzie anody.

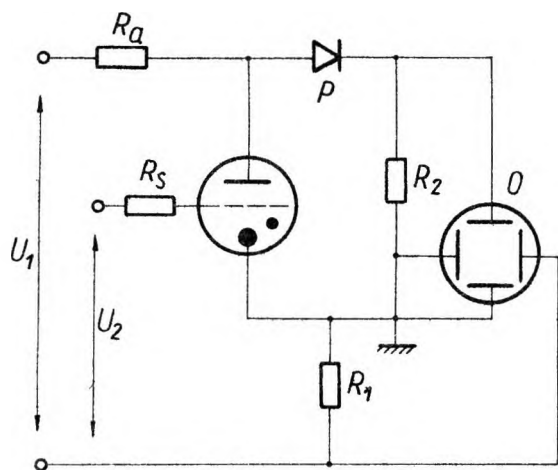
Napięcie U_1 oraz opór R_a należy tak dobrać, aby prąd anody miał wartość podaną w odpowiedniej normie przedmiotowej. Dopuszcza się nieuwzględnienie prądu płynącego przez woltomierz, jeżeli wynikający stąd błąd pomiaru prądu anody nie przekracza 5%.

3271-05-1

Rys 1

2.4. Pomiar spadku napięcia przy zasilaniu napięciem zmiennym należy wykonywać w układzie podanym przykładowo dla tyratronu na rys. 2.

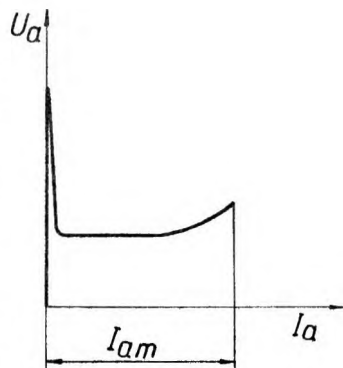
Rys. 2

3271-05-2

U_1, U_2 - napięcia zasilające obwody elektrod,
 R_s - opór w obwodzie siatki,
 R_1 - opór pomiarowy,
 R_2 - opór obciążenia prostownika P ,
 R_a - opór w obwodzie anody,
 P - prostownik pomocniczy,
 O - oscyloskop.

Napięcie U_1 o częstotliwości sieciowej oraz opór R_a należy tak dobrać, aby szczytowa wartość prądu anody I_{am} była równa wartości podanej w odpowiedniej normie przedmiotowej.

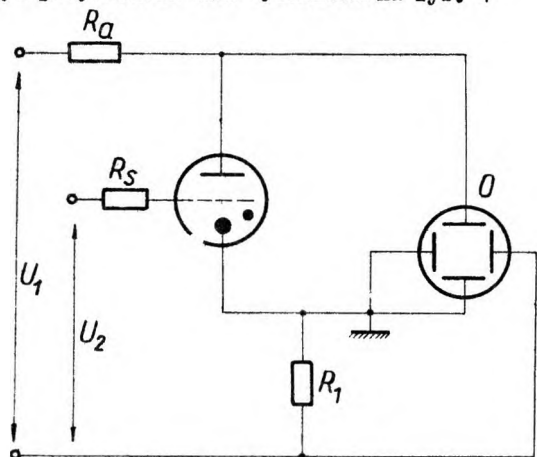
Pomiar spadku napięcia U_a przy określonym prądzie szczytowym anody I_{am} należy wykonać za pomocą oscyloskopu O . Typowy przebieg obserwowanej na oscyloskopie charakterystyki napięcia U_a w zależności od prądu I_a podano na rys. 3.

Rys. 3

3271 05-3

2.5. Pomiar spadku napięcia przy zasilaniu napięciem impulsowym należy wykonywać w układzie podanym przykładowo dla tyratronu na rys. 4

Rys. 4

3271-05-4

R_a - opór w obwodzie anody,

U_1, U_2 - napięcia zasilające obwody elektrod,

R_s - opór w obwodzie siatki,

O - oscyloskop,

R_1 - opór pomiarowy.

Do układu tego 1 do

sposobu przeprowa

dzania pomiaru odno-

są się wszystkie

uwagi podane w 2.4.

Przebieg napięcia U_1

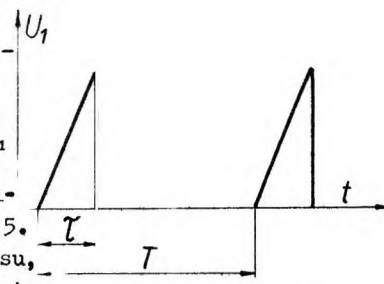
w funkcji czasu po-

winien być w przybli-

żeniu zgodny z rys 5.

τ - szerokość impulsu,

T - okres impulsowania.

Rys 5

3271 05-5

2.6. Próba odporności na prąd udarowy powinna być przeprowadzana w układzie podanym przykładowo dla tyratronu na rys. 6.

L - zawór elek-

tronowy,

U_1 - napięcie za-

silające,

R_s - opór w ob-

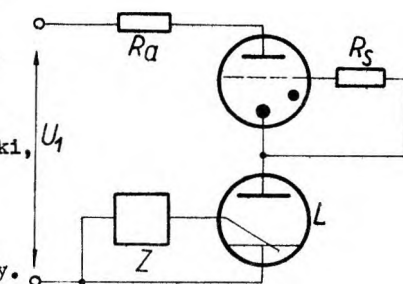
wodzie siatki,

Z - urządzenie

zapłonowe,

R_a - opór w ob-

wodzie anody.

3271-05-6

Napięcie U_1 o

częstotliwości me-

ciowej oraz opór

R_a należy tak dobrać,

aby szczytowy prąd anody

miał wartość podaną w odpowiedniej normie przed-

miotowej. Urządzenie zapłonowe Z powinno umożli-

wiać przepływ prądu anody przez ignitron L lub

inny zawór przez okres czasu podanego w odpowied-

niej normie przedmiotowej.

Należy uważać, że lampa przeszła próbę pomyślnie,

jeżeli po badaniu parametry objęte badaniem nie-

pełnym utrzymają się w granicach określonych w

odpowiedniej normie.

2.7. Pomiar napięcia zapłonowego siatki należy

wykonywać w układzie podanym na rys. 7.

A - miernik prądu an-

ody,

R_s - opór w obwodzie

siatki,

U_1 - napięcie zasilają-

ce o częstotliwości

sieciowej,

U_2 - napięcie zasilają-

ce stałe,

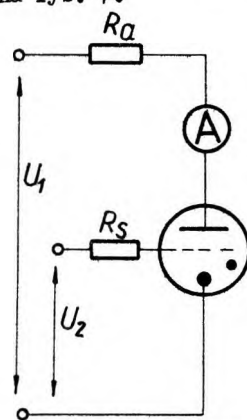
R_a - opór w obwodzie a-

nody.

Pomiar należy wykonywać

przez powiększanie napię-

cia U_2 od wartości, przy

Rys. 7

3271 05-7

ktorej w tyratronie nie występuje zapłon, do wartości, przy której pojawi się prąd anody.

Za napięcie zapłonowe siatki należy przyjąć napięcie U_2 na granicy pojawienia się prądu anody.

2.8. Pomiar napięcia zapłonowego anody należy wykonywać w układzie podanym przykładowo dla tyratronu na rys 7, przy napięciu $U_2 = 0$, podwyższając napięcie U_1 do wartości, przy której pojawi się prąd anody.

Za napięcie zapłonowe anody należy przyjąć amplitudę napięcia U_1 bezpośrednio przed pojawieniem się prądu anody.

2.9. Pomiar prądu przedzapłonowego siatki należy wykonywać przez dwukrotny pomiar napięcia zapłonowego siatki wg 2.7 przy dwóch wartościach oporu R_s podanych w odpowiedniej normie przedmiotowej.

Prąd przedzapłonowy I_s należy obliczyć wg wzoru

$$I_s = \frac{U'_2 - U_2}{R'_s - R_s}$$

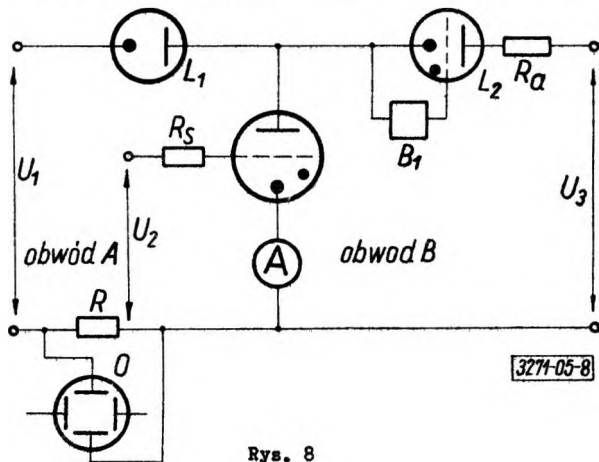
w którym

U_2 - napięcie zapłonowe siatki przy oporze R_s ,
 U'_2 - napięcie zapłonowe siatki przy oporze R'_s .

2.10. Sprawdzenie czasu nagrzewania się lampy.

Przed przystąpieniem do sprawdzenia lampa powinna pozostawać co najmniej przez 1 godz bez włączonego napięcia żarzenia. Po upływie określonego w normie przedmiotowej czasu od chwili zamknięcia obwodu żarzenia spadek napięcia nie powinien przekroczyć wartości podanej w normie przedmiotowej.

2.11. Próbę wytrzymałości napięciowej w układzie oszczędnościowym należy wykonywać w układzie podanym przykładowo dla tyratronu na rys 8.

Rys. 8

U_1 - napięcie wysokie zasilające obwód A,
 U_2 - napięcie zasilające obwód siatki,
 A - miernik prądu anody,
 R - opór pomiarowy w obwodzie A,
 R_s - opór w obwodzie siatki,
 L_1 - wysokonapięciowa próżniowa dioda prostownicza,

B - obwód siatkowy wysokonapięciowego tyratronu L_2 ,

L_2 - tyratron wysokonapięciowy,

O - oscyloskop,

U_3 - napięcie niskie zasilające obwód B,

R_a - opór w obwodzie B.

Napięcie U_3 oraz opór R_a należy tak dobrać, aby szczytowa wartość prądu płynącego w obwodzie B była równa wartości podanej w normie przedmiotowej. Układ B_1 powinien zapewniać właściwy kąt przepływu prądu w obwodzie B.

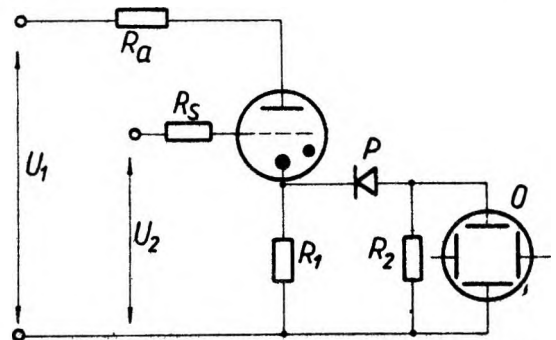
Przebiegi napięć U_1 i U_3 oraz prądu płynącego przez lampę w funkcji czasu powinny być w przybliżeniu zgodne z rys. 9.

φ - przesunięcie fazowe pomiędzy napięciami U_1 i U_3 ,

Należy uznać, że lampa przeszła próbę z wynikiem dodatnim, jeżeli w

ciągu czasu określonego w odpowiedniej normie przedmiotowej na oscyloskopie O lub na innym wskaźniku nie zaobserwowano zapłonów wstecznych oraz przebieg.

2.12. Próba wytrzymałości napięciowej w układzie prostownika jednopółprzewodnikowego powinna być wykonywana w układzie podanym przykładowo dla tyratronów na rys. 10

Rys. 10

O - oscyloskop,

P - prostownik pomocniczy,

R_a - opór w obwodzie anody,

R_s - opór w obwodzie siatki,

R_1 - opór pomiarowy,

R_2 - opór obciążenia prostownika P,

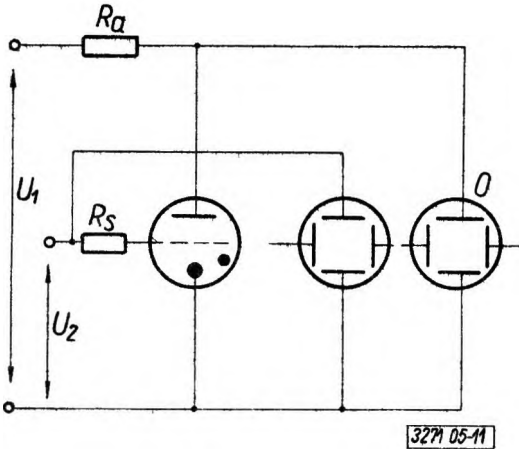
U_1 - napięcie o częstotliwości sieci zasilające obwód anody,

U_2 - napięcie zasilające obwód siatki.

Opór R_a należy tak dobrać, aby szczytowa wartość prądu anody była równa podanej w normie przedmiotowej.

Należy uznać, że lampa przeszła próbę z wynikiem dodatnim, jeżeli w ciągu czasu określonego w odpowiedniej normie przedmiotowej na pscyloskopie O lub na innym wskaźniku nie zaobserwowano zapłonów wstecznych oraz przebić.

2.13. Pomiar czasu jonizacji tyratronów należy wykonywać w układzie podanym na rys. 11.

Rys. 11

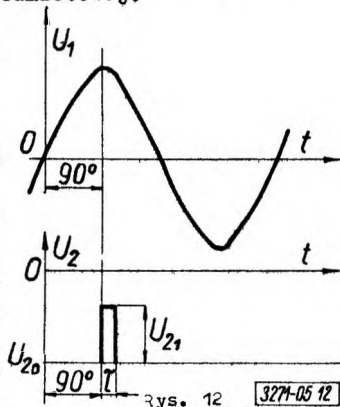
- O - oscyloskop awustrumieniowy,
- R_a - opór w obwodzie anody,
- R_s - opór w obwodzie siatki,
- U_1 - napięcie o częstotliwości sieci zasilające obwód anody,
- U_2 - napięcie zasilające obwód siatki.

Napięcie U_1 oraz opór R_a należy tak dobrać, aby szczytowa wartość prądu anody była równa podanej w odpowiedniej normie przedmiotowej.

Przebieg napięcia U_2 w funkcji czasu powinien być w przybliżeniu zgodny z rys. 12.

τ - szerokość impulsu napięcia U_{21} .

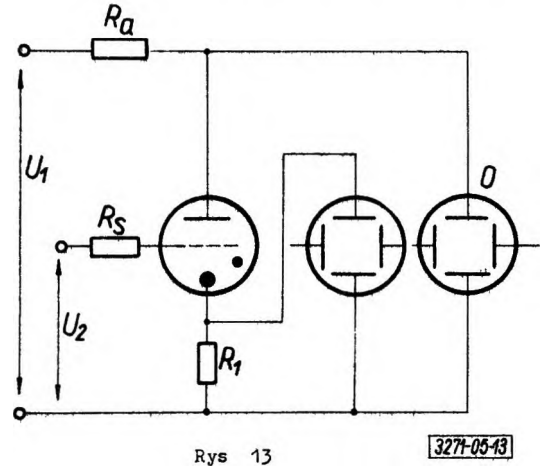
Za czas jonizacji tyratronu należy przyjąć czas od czoła impulsu napięcia U_{21} o szerokości τ do chwili, gdy spadek napięcia obserwowany na oscyloskopie O osiągnie wartość podaną w normie przedmiotowej.

Rys. 12

Czas narastania impulsu napięcia U_2 powinien być nie większy niż $0,1\tau$. Opór wewnętrzny źródła napięcia U_2 powinien zapewniać stałość tego napięcia w granicach $\pm 2,5\%$ podczas trwania impulsu.

2.14. Pomiar czasu dejonizacji tyratronów należy wykonywać w układzie podanym na rys. 13.

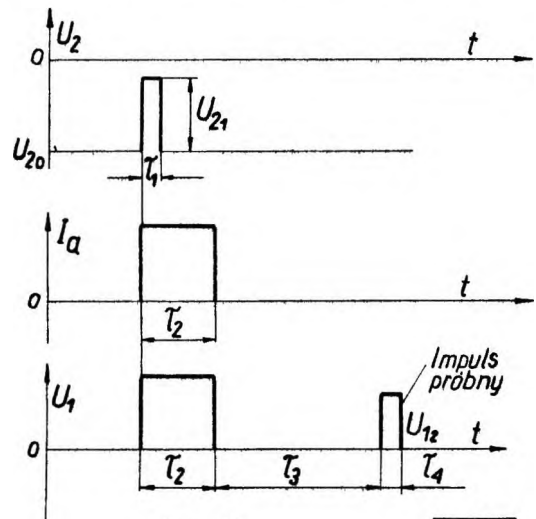

Rys 13

- R_a - opór w obwodzie anody,
- O - oscyloskop,
- U_1, U_2 - napięcie zasilające obwody elektrod,
- R_s - opór w obwodzie siatki,
- R_1 - opór pomiarowy.

Napięcie U_1 oraz opór R_a należy tak dobrać, aby szczytowa wartość prądu anody była równa podanej w odpowiedniej normie przedmiotowej.

Przebiegi napięć U_1 i U_2 oraz prądu I_a w funkcji czasu powinny być w przybliżeniu zgodne z rys. 14.

Rys. 14

- τ_1 - szerokość impulsu napięcia U_2 ,
- τ_2 - szerokość impulsu napięcia U_1 oraz prądu I_a ,
- τ_4 - szerokość impulsu próbnego napięcia U_{12} .

Za czas dejonizacji należy przyjąć możliwie najkrótszy okres czasu τ_2 , po upływie którego nie występuje wyładowanie w lampie pod wpływem impulsu próbnego o napięciu U_{12} .